

Juha se podzajemlje, skozi rešeto v čeber precedi in berž v sod nosi. Kar na rešeti ostane, se spet v kad verže in pretlači. Veselo delo je branje in tlačenje, to je sad, dobiček in plačilo za tolikšno skerb in za terpež per vinoreji. Če je lepa jesen, in grojzdje zlo sladko, je po gorah vse veselo in uka.

Kar v kadi v tropinah ostane, je še dovolj dobre juhe, ki jo v ožemavnici ali stiskavnici (preši) iz tropin dobé. Taka juha je od konca silno sladka, po vrenji pa terda in srova. Samo juho posebej imeti, stiskavca pa spet posebej bi ne bilo napak. Uno je, se vé de, zlahtniši, to slabši. Na Laškim takim ne še stiskanim tropinam vode perlijejo, in vse vkup v stiskavnici stiskajo, in imenujejo tako vino, vin piccolo, malo vino. Per nas pa včasi staro slabo vino na tropine denejo in nekaj časa pusté, de se novine navzame, vse vkup stiskajo in spet v sod denejo, de se tako vino poboljša. Večidel pa tega ne delajo, ampak stiskane tropine spet v kad denejo, jih razsipó, z vodo nalijó, in pusté vkup nekaj časa, de se stiska; potlej spet stiskajo, de se kis ali jesih dobí in hrani. z.

Še nekaj od mizarškiga in tesarskiga lesá.

(Nadalje.)

(Nasledba 24. lista.)

Kakó terdnobo lesá povišati?

Koristno je les namakvati ali v vodi strojiti; voda mu spere vso zastano sočnost in drugo vterjeno žlezo, da mu terdnobo in terpež; v vodi vstrojen les je obvarovan pred vsim, kar bi mu sicer po lesnih lastnostih škodovati zamoglo.

Razne skušnje učé, de v vodi vdelan les ne gnjije, ampak se takó uterdi, de je kamnu enak, kakor na priliko hrastov, jelšev i. t. d. Vzrok te terdnobe ste vedna moča in voda, po katerih nič zraka do lesá priti ne more. Voda ga prav prepere, mu razpusti, ali na se potegne vse gnjilopodne po soku narásene dele; oljnati in smolnati pridki se pa v vodi ne razpustijo, ampak gnjilobi zoperstanejo; torej je jelovina nar bolji za povodniško delo. Kér ima pa hrastov les dovolj šiškiné kisline in strojnih pridkov v sebi, zató se ga tudi gnjiloba v vodi ne prime.

Drobneji les izlugati (skuhati) ali popariti, je ravno takó koristno delo, ktero ga pred červojednjo obvarje; izlugan les ne poka, se ne zvije ne veží, zató bi bilo prav dobro, če bi se dal tudi debel les v lugu kuhati.

Plohovodnjarski les, to je tisti, ki po vodi pride, je že nekoliko vstrojen (pacan), če je bil le kak mesec na vodi; pri tem se mora pa vediti, de tak les, kolikor ga iz vode molí, je malokdaj za rabo, zató, kér zrak do njega zahaja. Hočes tedaj les po godu vstrojiti, ga moraš do dobriga v vodo potopiti. Bolje je, de sroviga v vodo deneš, kot že presušeniga, kér se žleza ložeje in hitreje iz siroviga lesá razpustí, kakor iz suhiga. Kolikor več sočnosti in žleze les v sebi ima, toliko dalje se mora v vodi strojiti. Premalo časa v vodi strojen les bi na zunanjim deli ne bil terden; ravno takó škodljivo bi bilo tudi manj smolnatiga in mastniga lesá predolgo strojiti.

Po mnogoverstnih skušnjah se vé, de hrast, ki dolgo časa v vodi leží, na svoji moči veliko zgubi, te resnice se bomo še bolj prepričali, namreč: iz Ljubljanskiga močvirja in iz Ljubljance so pred malo leti veliko po 3 čevlje debelih hrastov izlekli, ki so morebiti veliko vekov

(stoletij) po dva do treh sežnjev globoko v vodi ležáli; ti hrasti so bili skoz in skoz prav černiga lesá, kateri je, ko se je presušil, prav terd bil. Mizarji so skušali tak les zdelovati, našli so pa, de sicer lep in terd les vender ni bil za lično delo pripraven, zató ne, ko so se izdelki vsako pot prezali, vili in žlebili, gotovo zavoljo tega, ko so se vkup stikane lesene žilice in kitice v vodi bile razmečile in razderle. Če pa les vedno v vodi stoji, okamení; ravno zató je tudi hrastov in jelšev les nar bolj pripraven za vodniško delo, kér se mehko leseni deli v vodi razpusté, in namesto teh drugi kamniti postanejo. V vsaki vodi se zamore les strojiti, posebno pa v morski, zató, kér je slana. Les skamení tudi v rahli zemlji, ktera ima dovolj studencov in tekočih vodá, v kamnih virih, potokih in rekah, v močvirji, v brezni, in v rudokopnih jamah.

(Dalje sledí.)

Kraj na Krajskim, kjer se letas med in mleko cedi.

Skorej smem reči, de se nobeden čebelar spomniti vedil ne bo, de bi bile kdaj čebele tako rojile, ko letas per nas. Panj, kateri je pomlad 15 funtov (liber) tehtal — bil je drujic poprěšnjiga leta — je dal deset rojev —! Dal je namreč pervca, drujca, tretca in četertca; in pervic je dal pervca in drujca; drujic spet pervca in drujca, in zadnjič pa starec še enkrat pervca in drujca. En drugi panj pa je dal 9 rojev. Po šest rojev iz eniga panja pa ni bilo nič posebniga, tudi meni so tako dajale. Andrej Čufer iz Danj, Sorške fare, gospodar imenvanih 2 panjev, nar bolji čebelar, kar sim jih kdaj poznal, jih ima gotovo res iz 13 panjev 94, in skorej vsi so bili do S. Jakoba, in nar slabji so dosti močni za ajdovo pašo. Gospod Čuden, ki so v 16. listu od takó zgodnih rojev povedali, nam nič ne pišejo, de so lih obljubili?

Sená in detelje je letas na kupe; živina je za zimo dobro preskerbljena, in tudi v planinah se živinca dobro počuti, kér je gorko; mleka síra in masla je obilno. — Ali kaj to pomaga, ko nas pa vender slaba letina, in morebiti tudi stradež čaka. — Žita bomo malo perdelali; pogoste rôse, in nanje vroče sonce ob cvetji so žita zapalile, de so gluhe, in nekteri bodo komaj seme perdelali, zraven pa nam žuga še druga šiba božja; že pretečeno leto smo skusili, kakó hudo je brez korúna biti; v senci v globoko gnojne bolj ilovnate njive vsajen, nam je že v jeseni zgnjil, in le na pustí peščení zemlji proti soncu nam je ostal, letas pa brez razločka že na njivah gnjije. — Vse kar novice od Černoverha povedó, tudi nas, Zaliloško faro, in kakor so mi Tominski gospodje povedali, celo Tominsko deželo zadene, tam je na veliko njivah popolnoma zgnjil in se posušil, in ljudje so po korúnišči ajdo in repo vsejali. Bati se je, de bomo letas popolnoma ob ta dar božji peršli! Kaj bo! kaj bo! —

Sorica 30. Maliga serpana 1846.

Sorški.

Bratje sv. Cirila in Metuda v naših šolah.

(Nadalje.)

Skerbni in modri duhovski pastirji so spoznali, de se Slovenski vinograd po nemško ne obdeluje prav, kér se Slovenci ponemčiti ne morejo, in de se ljudstvo takó izobrazilo ne bo, ne dobilo praviga Bogú in ljudém prijetniga obraza.

Jeli so otroke nar prej slovensko učiti, in za slovenskim naukam nemško saditi. Šole so oživele, se pomnožile in se po deželi hitro poznale. Hvalo vedeti mora